

Všeobecná žienijní podpora

T2/9 - Organizace zneškodňování výbušného materiálu, EOD činnost

Přednáška

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Název projektu: Inovace magisterského studijního programu Fakulty ekonomiky a managementu

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.2.00/28.0326

Cíl přednášky:

- Objasnit současné organizační struktury jednotek EOD.
- Popsat speciální vybavení jednotek EOD.
- Popsat postupy při zneškodňování výbušného materiálu.

Obsah přednášky

1. Úvod
2. EOD incident
3. Všeobecné zásady
4. Činnost před likvidací výbušného materiálu
5. Činnost při průzkumu/likvidaci výbušného materiálu
6. Řízení EOD operací
7. Povinnosti při řízení likvidace výbušného materiálu
8. Povinnosti jednotek při likvidaci výbušného materiálu
9. Závěr

1. Úvod

EOD incidenty (událost a činnost spojená s likvidací výbušného materiálu) **zhoršují** volnost pohybu bojových jednotek, narušují komunikace, zhoršují morálku nebo ochromují průmyslová centra, námořní přístavy, vodní cesty, letecké základny nebo městské aglomerace.

1. Úvod

Přestože jsou operace na likvidaci výbušného materiálu rozšířeny v celých týlových prostorech a předsunutých bojových prostorech, je třeba si uvědomit, že existence EOD incidentů v civilních oblastech bude mít velmi často závažný vliv na vojenskou situaci.

V těchto případech je nevyhnutelná spolupráce vojenských jednotek pro likvidaci výbušného materiálu a vojenských a civilních představitelů.

2. EOD incident

EOD incident je zahájen, pokud dojde k jakékoliv z následujících událostí:

- při zjištění nevybuchlé munice došlo k následnému výbuchu,
- u vyskytující se nevybuchlé munice je podezření na možnost jejího výbuchu nebo existují jiné důkazy,
- bylo zjištěno podezřelé zařízení nebo v případě události (incidentu) s improvizovaným výbušným zařízením byla přijata výstraha o přítomnosti tohoto zařízení,
- zhodnocení hrozby potvrdilo potřebu defensivní nebo ofensivní vyhledávací činnosti.

2. EOD incident

Kategorie EOD incidentů:

Kategorie A.

Přiděluje se EOD incidentům, které představují vážnou a okamžitou hrozbu. Incidentům této kategorie je dáвана priorita před všemi ostatními incidenty a operace k jejich odstranění jsou započaty ihned bez ohledu na riziko osob.

Kategorie B.

Přiděluje se EOD incidentům, které představují nepřímou hrozbu. Před zahájením operace k jejich odstranění může být dodržena bezpečná vyčkávací doba s cílem snížit riziko pro osoby, určené k odstranění výbušného materiálu.

Kategorie C.

Přiděluje se EOD incidentům, které představují malou hrozbu. Tyto incidenty budou běžně řešeny až po incidentech kategorie A a B, jakmile to situace dovolí a s minimálním nebezpečím pro osoby.

Kategorie D.

Přiděluje se EOD incidentům, které nepředstavují žádnou hrozbu v době incidentu.

2. EOD incident

Představitelé (velitelé) pro danou oblast jsou zodpovědní za provedení následujících bezpečnostních činností:

- koordinovaným prohledáváním prostoru potvrdit přítomnost jakékoliv nevybuchlé munice a stanovit prozatímní evakuaci/nebezpečný prostor,
- vyklizení a evakuace osob a obětí z nebezpečného prostoru,
- zabezpečení co možná nejpřesnějšího popisu nevybuchlé munice,
- předání hlášení o incidentu nadřízenému velitelství,
- zřízení řídicího stanoviště pro EOD incident,
- střežení nebezpečného prostoru účinným kordonem,
- kontrola přístupu do nebezpečného prostoru a řízení činnosti na řídicím stanovišti.

2. EOD incident

Na základě získaných informací by zodpovědné velitelství mělo:

- potvrdit ohrožení a rozhodnout o kategorii incidentu,
- zadat úkoly příslušné organizaci pro průzkum/likvidaci výbušného materiálu,
- zřídit spojení s následujícími organizacemi a službami:
 - záchranné pohotovostní služby (hasiči, lékařská záchranná služba, nemocnice),
 - veřejné služby (vodárny, elektrárny a rozvodné podniky, plynárny a kanalizace),
 - příslušné civilní/vojenské představitele.

3. Všeobecné zásady

Při zneškodňování nevybuchlé munice platí určité zásady, které by měly zajistit přežití všech členů EOD týmu:

- 1) minimální riziko,
- 2) minimální počet osob,
- 3) minimální počet specialistů v cílovém prostoru,
- 4) minimální čas v prostoru,
- 5) ničení na místě / podle situace,
- 6) nejhorší varianta,
- 7) jednotnost velení,
- 8) žádat informace,
- 9) intervence,
- 10) kvalifikace / výcvik,
- 11) řádné plánování a příprava,
- 12) jeden tým – jedna národnost,
- 13) rozebrání.

4. Činnost před likvidací výbušného materiálu

Do příjezdu specialisty pro průzkum a likvidaci výbušného materiálu, by měl velitel incidentu:

- až do příjezdu policie přesměrovat dopravu tak, aby nedošlo k ucpání dopravy,
- po kontrole nevybuchlé munice vybrat vhodné a bezpečné místo pro místo setkání/soustředění a předat informaci o jeho umístění všem podílejícím se organizacím na plnění úkolu a zodpovědným organizacím,

4. Činnost před likvidací výbušného materiálu

- vykonat přiměřenou činnost k ovládnutí jakéhokoliv nepřátelského prostředí,
- zabezpečit, že budou k dispozici nejdůležitější vojenští svědci a budou shromážděni odděleně. Identifikovat nejdůležitější civilní svědky a napomáhat civilním představitelům při jednání se svědky,

4. Činnost před likvidací výbušného materiálu

- pokud jsou zamknuté budovy, zajistit dosažitelnost majitelů klíčů,
- uplatňovat uvážlivost při jednání se zástupci tisku a televize.

5. Činnost při průzkumu/likvidaci výbušného materiálu

Po příjezdu specialisty na místo setkání bude specialista pro průzkum a likvidaci výbušného materiálu:

- plně informován velitelem EOD incidentu,
- pokud je to vhodné, vyzpovídá svědky,
- zhodnotí situaci a rozhodne o plánu činnosti,
- v případě potvrzeného improvizovaného výbušného zařízení bude specialista pro likvidaci výbušného materiálu zařazen do řídicího stanoviště bez provedení průzkumu výbušného materiálu.

5. Činnost při průzkumu/likvidaci výbušného materiálu

Průzkum výbušného materiálu:

- specialista pro průzkum výbušného materiálu ohodnotí množství a typ nevybuchlé munice,
- zašle hlášení na vyšší stupeň s doporučením úkolů pro využití sil a prostředků pro likvidaci výbušného materiálu,
- po zhodnocení situace poskytne radu/informace veliteli řídícího stanoviště.

5. Činnost při průzkumu/likvidaci výbušného materiálu

Likvidace výbušného materiálu:

- po splnění předcházejících činností provede specialista postup neutralizace nebo další činnosti, které považuje za nezbytné,
- k dokončení postupu neutralizace může být požadováno, aby specialista:
 - sebral nebo zkontroloval shromážděné fragmenty pro zpravodajské nebo soudní účely,
 - vyčistil prostor od výbušného materiálu,
- na závěr činnosti by měl specialista poradit příslušným představitelům s charakterem incidentu, a pokud je požádán, vydá osvědčení o vyčištění.

5. Činnost při průzkumu/likvidaci výbušného materiálu

Po ukončení činnosti:

- kde je to možné, měly by být organizace před odjezdem z místa krátce informovány. Tam, kde okolnosti vyžadují, aby bylo s informacemi opatrně zacházeno nebo byl omezen přístup médií, by mělo být připraveno formální prohlášení,
- bezpečnostní kordon a opatření budou zajišťovány na účinné úrovni do doby, než prostor opustí všechny složky,
- hlášení po incidentu/činnosti by mělo být připraveno až po shromáždění, které se týká řízení incidentu a likvidace výbušného materiálu.

6. Řízení EOD operací

Mezi nejčastější úkoly v oblasti odstraňování výbušného materiálu patří:

- průzkum výbušného materiálu (EOR),
- čištění od výbušného materiálu (EOC),
- odstraňování improvizovaných výbušných zařízení (IEDD),
- odstraňování výbušného materiálu, který obsahuje chemické, biologické, radiační a jaderné látky (CBRN EO).

6. Řízení EOD operací

V mnohonárodnostních uskupeních musí být jasně definována struktura velení a řízení. Tato struktura ale může být v každé operaci odlišná.

Vždy se ale dodržují základní zásady:

síly a možnosti,

vazby velení,

oddělení úrovní velení a výkonné,

pružná struktura velení a řízení,

udržitelnost,

interoperabilita,

pravomoc,

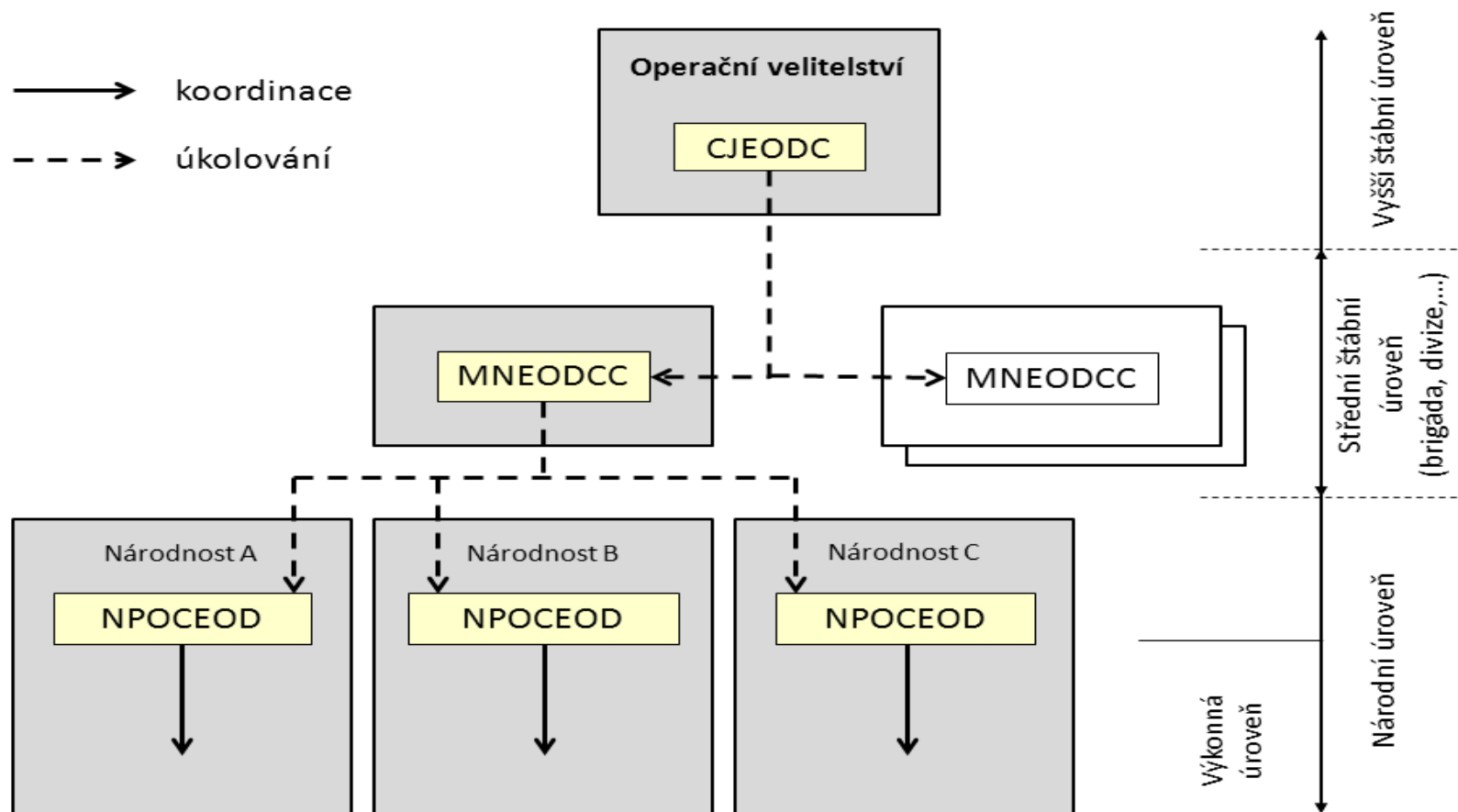
nepřetržitost,

kategorizace EOD incidentů.

6. Řízení EOD operací

Struktura řízení a velení EOD zahrnuje více úrovní:

6. Řízení EOD operací

Počet, složení a úkoly těchto prvků jsou stanovovány následujícími kritérii:

- záměr politických a vojenských představitelů,
- posouzení hrozeb pro stanovení organizace a schopnosti EOD,
- předpokládaná omezení operační volnosti,
- rozsah úkolu/mise,
- mnohonárodnostní operační organizační struktura,
- národní a vojenská omezení,
- velikost a charakter prostoru odpovědnosti,
- EOD schopnosti poskytované jednotlivými národy,
- vojenské dohody mezi národy,
- ostatní prvky EOD (OSN, další mezinárodní organizace, hostitelské země, nevládní organizace atd.).

6. Řízení EOD operací

EODINCREP (EOD incident report)

Hlášení, které je podstoupeno specialistům EOD skupiny.

Toto hlášení by mělo obsahovat dostatečné informace, aby umožnilo vytvořit priority pro úkolování EOR (průzkumu výbušného materiálu).

EORTASKREP (EOR tasking report/EOR report)

Slouží k úkolování specialistů EOR (průzkumu výbušného materiálu) orgánem úkolujícím EOD a pro EOR skupinu, aby doplnila podrobnosti stanovené pro průzkum.

Podrobnosti by měly být dostačující ke stanovení priorit a úkolu pro EOD skupiny.

EODTASKREP (EOD tasking report/EOD report)

Slouží orgánu s velitelskou pravomocí k úkolování EOD skupiny, předávání potřebných informací EOD skupině a k umožnění EOD skupině hlásit jakékoli změny informací, přijaté opatření a závěry.

7. Povinnosti při řízení likvidace výbušného materiálu

Povinnosti vykonávané při řízení likvidace výbušného materiálu:

- ❖ zabezpečit činnost řídicího střediska pro likvidaci výbušného materiálu a stanovit specifické úkoly při likvidaci, založené na stanovených prioritách,
- ❖ přidělit osoby a vybavení pro likvidaci výbušného materiálu,
- ❖ zajistit operační a technické řízení a koordinovat zabezpečení,
- ❖ zhodnotit činnost jednotek pro likvidaci výbušného materiálu a doporučit rozdělení osob a vybavy tak, aby bylo dosaženo rovnováhy z hlediska pracovního vytížení,
- ❖ udržovat spojení se „středisky řízení“ a přes ně s policejními silami a civilními organizacemi,
- ❖ uvést do stavu pohotovosti jednotky pro likvidaci výbušného materiálu při přesunu jaderné, biologické nebo chemické munice přes jejich prostor zodpovědnosti.

8. Povinnosti jednotek při likvidaci výbušného materiálu

Povinnosti jednotek při likvidaci výbušného materiálu:

- ❖ jednotky pro likvidaci výbušného materiálu provádí vyhledání, identifikaci, hodnocení na místě, uvedení do bezpečného stavu, vyzvednutí/vyproštění a konečnou likvidaci nevybuchlé munice,
- ❖ specialista pro likvidaci výbušného materiálu odpovídá za stanovení správného postupu likvidace výbušného materiálu. Postupy neutralizace mohou být vykonávány pouze jednotkami pro likvidaci výbušného materiálu. To ale nevylučuje možnost účasti technických specialistů z jiných oblastí,
- ❖ ukončení úkolu oznámí jednotka na řídicí středisko a předloží hlášení o vykonané činnosti,
- ❖ v některých případech se k likvidaci nevybuchlé munice využívá i jiných ženijních jednotek („bojových“), a to zejména k odminování a likvidaci munice na bojišti. I tyto úkoly svou podstatou patří mezi úkoly likvidace výbušného materiálu.

9. Závěr

„Dokud se svět opravdu uspokojivě neuspořádá a v důsledku toho nenastane všeobecné odzbrojení, bude vždy zločinem osvobozovat lidi od takových druhů a způsobů výcviku, které jim mohou dát přijatelnou šanci na přežití“

Dwight David Eisenhower
Invaze do Evropy

Základní a doporučená literatura:

1. ZELENÝ, J. (S - 10490) *Všeobecná ženijní podpora*. Brno: UO, 2011;
2. ATP-72(A). *Interservice Explosive Ordnance Disposal Operations on Multinational Deployments*. Brusel: NSA, 2011;
3. STANAG 2143 EOD. *Explosive Ordnance Reconnaissance/Explosive Ordnance Disposal (EOR/EOD)*. 5. edice. Brusel: NSA, 2005;
4. AEODP-6(A). *Explosive Ordnance Disposal Reports and Messages*. Brusel: NSA, 2008.

Úkoly pro samostatnou práci:

- Stručně popište činnost při EOD incidentu.
- Charakterizujte kategorie EOD incidentů.
- Objasněte činnost před likvidací výbušného materiálu a při jeho likvidaci.
- Pojednejte o řízení EOD operací včetně odborných hlášení nadřízenému.
- Popište povinnosti při řízení likvidace výbušného materiálu.
- Popište povinnosti jednotek při likvidaci výbušného materiálu.